

דברי תורה וחינוך

א סולת פלפול

משפטים | הרב אלהנן לוי

ראש ישיבת תמ"ר

בס"ד

פרשת משפטים מתרחשת מספר חודשים מועט לאחר שעם ישראל יצא מעבודת מצרים לעבודת ה'. עם ישראל עדיין בתוך המדבר, עדיין בשלב מאוד ראשוני בבנייתו כעם, למרות זאת כשאנו מעיינים בפרשת משפטים נראה שרוב המצוות המופיעות בפרשה עוסקות בכלל בנושאים המחייבים עם מבוסס שיושב בארצו כגון – דיני עבדים, בתי דין, דיני נזיקין, הלואה, חקלאות, קורבנות, עליה לרגל ועוד ועוד..

לשם מה כבר עכשיו עם ישראל צריך לקבל את כל המצוות האלו? או מה המשמעות של דבר זה?

בנוסף, מס' הנושאים בפרשה כל כך גדול ורחב עד כדי כך שאבן עזרא בתחילת הפרשה בניגוד לפרשנים אחרים כותב - 'אומר לך כלל לפני שאחל לפרש, כי כל משפט או מצווה, כל אחד עומד בפני עצמו. ואם יכולנו למצוא טעם למה דבק זה המשפט אל זה, או זאת המצווה אל זאת, נדבק ככל יכולתנו. ואם לא יכולנו, נחשוב כי החיסרון בא מחוסר דעתנו.'

אולי נוכל להבין וללמוד מדבר זה, דרך הסברו של הרב עדין אבן ישראל שטיינזלץ על כלל המצוות-

'...ואולם לאמיתו של דבר אין הפרטים אלו נפרדים זה מזה, אין הם עומדים כל אחד לעצמו אלא הם חלקים של הויה אחת המצטרפים לאחדות אחת. דומה הדבר לאדם המנסה להתייחס אל כל העלים והניצנים שעל גבי עץ. אם יתייחס אל כל עלה בפני עצמו יבוא לחולשת הדעת מפני הריבוי העצום, השוני והסיבוך שבפרטים. ואולם אם יראה את כל הפרטים הללו כחלק בלתי נפרד ממערכת חייו של העץ אשר מענפיו הגדולים הולכים וצומחים הענפים הקטנים הזלזלים והעלים, כאשר יבין את העיקרון הבסיסי ממילא יפסיק ריבוי הפרטים הנבדלים להכביד ולהפריע לפי שכולם יהפכו לחלקים של מערכת אחדות אחת של חיים.

העיקרון המצוי ביסודו של אורח חיים יהודי הוא, שאין הוא יוצר מסגרות מיוחדות לקדושה, וממילא גם אין בו מסגרות אחרות שאינן מיועדות להיות קודש. העיקרון הוא שאין תחום בתוך המציאות המופקע מהתייחסות אל הקודש.. התפיסה היהודית הבסיסית היא שכל החיים כולם בכל מערכיהם, חייבים להיות מקושרים עם הקדושה..' (מתוך שלושה עשר עלי שושנה)

ייתכן והמגמה של פרשת משפטים להנכיח לעם ישראל ולנו נקודה זו בדיוק- את התורה אי אפשר לקבל בחלקים לפי הצורך והזמן, התורה היא במהותה נצחית, אחדותית ושלמה ועל מנת לתפוס משהו ממנה חייבים לקבל את כולה.

לכן הדגש הגדול בתחילת הפרשה 'ואלה המשפטים' – 'מה אלה מסיני אף אלה מסיני' – למרות שאנו יודעים שכל המצוות כולם ניתנו כבר בסיני, התורה מדגישה לנו מייד לאחר מתן תורה על מנת שכבר ברגע זה, בעודנו במדבר, נטעם ונרגיש את ההיקף, הרוחב, והעומק שיש בתורה ביחד.

נסיים בדבריו של הרב עמיטל -

'.. ולפיכך אסור ללכת לבית דין של עכו"ם, ואפילו יודע שדנים באותו דין כדיני ישראל, שנאמר: "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" - ולא לפני עכו"ם', שכן כשאותה מצווה מנותקת מכל התורה, אין היא אותה מצווה. כי רק בתורת ישראל: "משפטי ה' אמת, צדקו יחידיו"

שבת שלום!!